

EKONOMİYE DAİR ÖNE ÇIKAN DÜZENLEMELER

30 HAZİRAN - 6 TEMMUZ 2022

(30 Haziran - 6 Temmuz 2022)¹

- 1. Asgari ücretin ek yüzde 30 artışla net 5 bin 500 TL'ye çıkarılmasına ilişkin karar, Resmi Gazete'de yayımlandı.** Kararda, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesi ile Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 522'nci maddesi gereğince, iş sözleşmesiyle çalışan ve bu kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonunun 29 Haziran'da başladığı çalışmalarını bugüne kadar sürdürdüğü belirtilmiştir. Yapılan iki toplantı sonucunda milli seviyede tek asgari ücret tespitine, işçinin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretinin 1 Temmuz-31 Aralık 2022 arasında 215 lira 70 kuruş olarak belirlenmesine, kararın 1 Temmuz 2022'de yürürlüğe girmek üzere Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliğiyle karar verildiği bildirilmiştir.²
- 2. Asgari Ücret Yönetmeliği'nde değişikliğe gidildi; asgari ücret zammı Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girecek.** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemeye göre, Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11'inci maddesi "Komisyonca belirlenen ücretler Resmî Gazete'de yayımlanır ve Komisyon kararında başka bir yürürlük tarihi belirtilmediği takdirde yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer" şeklinde değiştirilmiştir. Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun aldığı zam kararı, mevzuat gereği Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihi takip eden ayın başında uygulamaya giriyordu. Bu düzenlemeyle, zammın Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girmesi sağlanmıştır.³
- 3. Hazine ve Maliye Bakanlığı Temmuz-Eylül 2022 dönemine ilişkin iç borçlanma stratejisini açıkladı.** Temmuz ayında toplam 11 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 25 milyar TL, Ağustos ayında toplam 79,1 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 43 milyar TL, Eylül ayında toplam 29,4 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 39,5 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması programlandığı belirtilmiştir.⁴
- 4. TCMB, Haziran ayı Para Politikası Kurulu toplantı özetlerini yayımladı.** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 23 Haziran 2022 tarihinde yapılan ve politika faizinin sabit tutulmasına karar verilen Para Politikası Kurulu toplantı özetini yayınlamıştır. Metinde, uzun vadeli tahvil faizlerinin politika faizine yakınsadığı ve getiri eğrisinin para politikasının etkinliğini artıracak şekilde bütün vadelerde aşağı kaydığı belirtilmiştir. Kurul'un, hedefli alanlarda verimlilik kazanımları sağlayan kredilerin finansman maliyetlerinin parasal aktarım mekanizmasının etkinliğini artıracak yönde gelişiminin önemli olduğunu değerlendirdiği belirtilmiş, değerlendirme süreçleri tamamlanan teminat ve likidite politika adımlarının para politikası aktarım mekanizmasının etkinliğinin güçlendirilmesi için kullanılmaya devam edileceği ifade edilmiştir.⁵
- 5. TCMB, Haziran ayına ait Aylık Fiyat Gelişmeleri Raporu'nu yayınladı.** TCMB'nin değerlendirmesinde, bu dönemde, tüketici yıllık enflasyonunun temel mallar grubunda sınırlı bir miktarda gerilerken diğer alt gruplarda yükseldiği, enflasyondaki yükselişe en belirgin katkının enerji grubundan geldiği belirtilmiştir. Hizmet grubunda ise yıllık enflasyon tüm alt gruplarda artmıştır. Gıda grubunda yıllık enflasyon işlenmemiş gıdada gerilerken işlenmiş gıdada yükselmeye devam etmiştir. Bir önceki ay taze meyve-sebze fiyatlarında sebze kaynaklı olarak gözlenen düzeltmenin bu dönemde de sürdüğü izlenmiştir. Diğer taraftan, uluslararası ve yurt içi enerji fiyatlarındaki artışlar ve tedarik zincirinde süregelen aksamalarla üretici fiyatlarındaki artışlar sürmüştür. Bu görünüm altında, B ve C göstergelerinin mevsimsellikten arındırılmış eğilimlerinde gerileme gözlenirken, göstergelerin yıllık enflasyonlarındaki yükseliş devam etmiştir.⁶

- 6. Bankaların döviz yükümlülükleri için menkul kıymet tesisinde menkul kıymetlerin değeri TCMB tarafından hesaplanacak.** TCMB'nin tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan "Yabancı Para Yükümlülükler İçin Türk Lirası Cinsinden Menkul Kıymet Tesisi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2022/20)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" ile ilgili tebliğin 7. maddesine bir fıkra eklenmiş ve eklenen hüküm uyarınca, söz konusu menkul kıymetlerin tesisinde dikkate alınacak değerler Merkez Bankası'na belirlenecek usul ve esaslara göre hesaplanacağı belirtilmiştir.⁷
- 7. Yurt içi yerleşik tüzel kişilerin TL'ye dönüştürebileceği DTH'ta zaman aralığı uzatıldı.** TCMB'nin Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'i Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, yurt içi yerleşik tüzel kişiler 31 Aralık 2021 ile 30 Haziran 2022 tarihleri arasında herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan Döviz tevdiat hesaplarını TL'ye dönüştürebilecek.⁸
- 8. TCMB, TL cinsi varlıkların teminat sistemindeki ağırlığını artırdı; TÜFE endeksli kıymetlerin iskonto oranı yüzde 30'dan yüzde 50'ye çıkarıldı.** TCMB, bankaların sabit faizli tahvillere yönlendirilmesi ve Hazine'nin daha düşük maliyetlerle borçlanması hedefi kapsamında, 24 Haziran 2022 tarihinde yüzde 15'ten yüzde 30'a çıkan TÜFE endeksli tahvillerin iskonto oranını, 4 Temmuz 2022 tarihli düzenleme ile yüzde 50'ye yükseltmiştir. Diğer taraftan, bankalararası para piyasası işlemleri için DİBS teminat bulundurma koşulunu yüzde 50 olarak değiştirilirken, TCMB ile yapılan swaplar için uygulanan teminat blokajının minimum yüzde 50'sinin DİBS sepetinden oluşması kararlaştırılmıştır. TCMB, liralasma stratejisi çerçevesinde TL cinsi varlıkların teminat sistemindeki ağırlıklarının değerlendirilmeye devam edileceğini de vurgulamıştır.^{9, 10}
- 9. Yurt dışından getirilen varlıkların en az bir yıl süreyle tutulması halinde bildirimlerde alınan vergi iade edilecek.** Resmi Gazete'de yayımlanan kanun değişikliğine göre, yurt içi ve yurt dışında sahip olunan para, döviz, altın, hisse senedi, tahvil ve diğer menkul kıymetler banka ve aracı kurumlara bildirilmek suretiyle Türkiye'ye getirilebilecek ve bahse konu varlıklara ilişkin 30.9.2022 tarihine kadar yapılan bildirimlerde varlıkların değeri üzerinden yüzde 1, Ekim 2022 ile Aralık 2022 tarihleri arasındaki bildirimlerde yüzde 2, Ocak ile 31 Mart 2023 tarihleri arasındaki bildirimlerde yüzde 3 vergi ödenecek. Ancak, yurt dışından getirilen varlıkların banka ve aracı kurumlarda açılacak hesaplarda en az bir yıl süreyle tutulması halinde, bildirim esnasında alınan vergi iade edilecek. Açıklamada ayrıca, düzenlemeden yararlanmak için Türk vatandaşı zorunluluğunun olmadığı belirtilmiş, katılım için son tarih ise 31 Mart 2023 olarak belirlenmiştir.¹¹
- 10. Esnafa yönelik faiz indirimli kredilerin üst limitinin 350 bin liraya yükseltildi.** Söz konusu düzenlemeyi Ticaret Bakanı Mehmet Muş Twitter hesabından duyurdu.¹²
- 11. TMO, buğday alım fiyatını 400 TL, arpa alım fiyatını da 200 TL artırdığını açıkladı.** Tarım Bakanlığında yapılan açıklamada, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından (TMO) alım fiyatlarının ton başına buğdayda 400 TL, arpada ise 200 TL artırılmasına ve "Hububat Alım Primlerinin" Temmuz ayından itibaren ödenmesine karar verildiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, Haziran ayında TMO'ya ürün teslim eden üreticilerin primlerinin Temmuz'da, Temmuz ve Ağustos aylarında ürün teslim eden üreticilerin prim ödemelerinin ise takip eden ay içinde ödeneceği kaydedilmiştir. Açıklamada, "Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından buğday için 1.000 TL/Ton, arpa için 500 TL/Ton olarak ödenecek "Hububat Alım Priminden" üreticilerimizin yararlanmaları için ürünlerini en geç 1 Eylül 2022 tarihine kadar TMO'ya satmış olmaları gerekmektedir. TMO'ya bugüne kadar ürün teslim etmiş olan tüm üreticilerimiz, artırılan yeni alım fiyatlarından faydalanacak; geriye dönük fiyat farkı ödemeleri ise Temmuz ayında üreticilerimizin banka hesaplarına aktarılacaktır" ifadelerine yer verilmiştir.¹³

- 12. TMO, kabuklu kırmızı mercimek alım fiyatını ton başına 14 bin lira olarak belirledi.** Yayınlanan açıklamada, 2022 dönemi kabuklu kırmızı mercimek alımlarında Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı üreticilerden belgelerindeki üretim miktarının tamamı satın alınacağı ve ürün bedeli ödemelerinin ürünün TMO'ya teslim edildiği tarihten itibaren en geç 10 gün içerisinde üreticilerin banka hesaplarına aktarılacağı ayrıntılarına da yer verilmiştir.¹⁴

Kaynaklar:

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 31833 (Mükerrer). (1 Temmuz 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/07/20220701M1-1.htm>

³ Asgari Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 31833. (1 Temmuz 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/07/20220701-1.htm>

⁴ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, İç Borçlanma Stratejisi Temmuz-Eylül 2022. (30 Haziran 2022). Erişim adresi: <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2022/06/Tr7-Temmuz-Eylul-2022-ic-Borclanma-Stratejisi.pdf>

⁵ TCMB, Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti (2022-30). (30 Haziran 2022). Erişim adresi: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Duyurular/Basin/2022/DUY2022-30>

⁶ TCMB, Haziran Ayı Fiyat Gelişmeleri. (5 Temmuz 2022). Erişim adresi: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/321846be-24ef-4b61-8a22-9f2cce6e4620/afiyathaziran22.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-321846be-24ef-4b61-8a22-9f2cce6e4620-o7daa0x>

⁷ Yabancı Para Yükümlülükler İçin Türk Lirası Cinsinden Menkul Kıymet Tesisi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2022/20)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/21). Resmi Gazete, Sayı: 31882. (30 Haziran 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/06/20220630-9.htm>

⁸ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/22). Resmi Gazete, Sayı: 31888. (6 Temmuz 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/07/20220706-11.htm>

⁹ TCMB, Türk Lirası İşlemleri Uygulama Talimatı, Haziran 2022. Erişim adresi: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/253edbc9-e20f-48df-bcfe-794ffd3205f3/T%C3%BCrk+Liras%C4%B1+%C4%B0%C5%9Flemleri+Uygulama+Talimat%C4%B1.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-253edbc9-e20f-48df-bcfe-794ffd3205f3-o6gqylB>

¹⁰ TCMB, Döviz Piyasaları Uygulama Talimatı, Haziran 2022. Erişim adresi: https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/c24b7242-1424-46df-b300-a72941ed087b/D%C3%B6viz+Piyasalar%C4%B1+Uygulama+Talimat%C4%B1_Final_24062022.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-c24b7242-1424-46df-b300-a72941ed087b-o6fn5KN

¹¹ 7417 Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, Sayı: 31887. (5 Temmuz 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/07/20220705-1.pdf>

¹² Dr. Mehmet Muş Twitter Hesabı, "Esnafımıza yönelik faiz indirimli kredilerin üst limiti, Bakanlığımızın girişimleri ile 350 bin TL'ye yükseltildi.". (1 Temmuz 2022). Erişim adresi: <https://twitter.com/mehmedmus/status/1542846307534077955>

¹³ TMO, Toprak Mahsulleri Ofisi Hububat Alım Fiyatları Güncellenmiştir. (30 Haziran 2022). Erişim adresi: <https://www.tmo.gov.tr/kurum-haber/503/toprak-mahsulleri-ofisi-hububat-alim-fiyatları-guncellenmistir>

¹⁴ TMO, 2022 Dönemi Kabuklu Kırmızı Mercimek Alım Fiyatı. (5 Temmuz 2022). Erişim adresi: <https://www.tmo.gov.tr/kurum-haber/511/2022-donemi-kabuklu-kirmizi-mercimek-alim-fiyatı>

tepav
Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı

